

توسط انتشارات مکتب وحی؛ جلد سوم کتاب عنوان بصری منتشر شد

جلد سوم کتاب «عنوان بصری» توسط انتشارات مکتب وحی منتشر شد.

جلد سوم کتاب «عنوان بصری» توسط انتشارات مکتب وحی منتشر شد.

به گزارش خبرنگار مهر، جلد سوم کتاب «عنوان بصری» توسط انتشارات مکتب وحی منتشر شد. این اثر که در شرح و تفسیر حدیث شریف امام صادق به روایت عنوان بصری است، به شرح و تفسیر فقره «یا ابا عبدالله، لیس العلم بالتعلم انما هو نور یقع فی قلب من یرید الله تبارک و تعالی ان یرید» اختصاص دارد که مبحث «حقیقت علم» در آن مطرح شده است.

این کتاب که در ۸ مجلس تدوین یافته، حاصل بیانات آیه‌الله حاج سید محمد محسن حسینی طهرانی (فرزند علامه طهرانی) در سنوات گذشته است که برخی از موضوعات مطروحه آن عبارتند از: «ضرورت حرکت بر طبق مبانی علمی و یقینی در تمام مراحل سلوک»، «کیفیت غلبه قوای وهمی بر مبانی علمی»، «تاکید قرآنی بر پرهیز از مطلق ظن و ضرورت عقلی بر تحصیل نور علم»، «سوره مبارکه رعد در حقیقت علم»، «تأثیر مراقبه در کیفیت نزول اسم علیم پروردگار»، «حقیقت علم حصولی و حضوری»، «امتیاز علم حضوری به خطاناپذیری به واسطه اتحاد عالم و معلوم»، «لزوم سیر ترتیبی در مراتب علم پروردگار».

در بخشی از کتاب در خصوص تفسیر کلام امام صادق علیه السلام در باب علم می‌خوانیم:

«اگر دقت کنیم می‌بینیم تمام امور زندگی مردم بر پایه حدس، گمان، تخیل، وهم، شک و ظن می‌گردد و به‌طور کلی نصیبی از علم ندارند؛ روزی براساس وهم با فردی آشنی می‌کنند و روز دیگر بر مبنای خیال از او گریزان می‌شوند.»

یکی از مسائل بسیار مهم برای سالک آن است که همیشه تا حد مقدور بنای عمل خویش و تعامل با دیگران را براساس علم قرار دهد. البته مقصود آن مرحله «ای از علم نیست که هیچگونه منافض و معارضی ندارد، بلکه سالک باید تا جایی که مقدور است زندگی خود را بر علم مبتنی گرداند. این یک دستورالعمل کلی است و اختصاصی به مسائل سلوکی ندارد.»

توصیه همیشگی بزرگان این بود که قبل از انجام هر کاری، اول در نظر بگیرید که اگر آن را انجام دهید و بعد کشف خلاف شود چه عواقبی دارد و چه می‌توانید بکنید؛ آیا قابل جبران است و حداقل می‌توانید عذرخواهی کنید؟ بنابراین تا وقتی نسبت به مطلبی یقین ندارید و منوی شخص مقابل را واقعاً ادراک نکرده‌اید، اقدامی نکنید.

در این فقره از بیان امام صادق علیه السلام، دو مطلب وجود دارد: اول اینکه آیا انسان می‌تواند روش زندگی خود را بر پایه ظن و تخیل قرار دهد یا باید براساس یقین و علم استوار باشد. دوم اینکه آیا هر علمی نافع است یا بسیاری از علوم فایده‌رسان و ربحتی ندارد. اگر انسان در تمام مدت عمر با زحمت فراوانی سالک «ها درس بخواند تا متوجه شود که در ستاره‌ها، ای بسیار دور که حتی با تلسکوپ‌ها، بسیار قوی هم دیده نمی‌شود، موجودی زنده و ذراتی خاص وجود دارد، این علم چه نفعی برای دنیا یا آخرت او دارد؟!»

خداوند متعال این عمر را در قبال به‌دست آوردن سعادت ابدی به ما موهبت فرموده و دیگر آن را تمدید نخواهد کرد، و لذا به هر مقدار که انسان در این دنیا متوقف شود در آن دنیا محروم می‌گردد. در این صورت آیا سزاوار است که انسان در قبال این سرمایه غیرقابل‌برگشت و غیرقابل‌بازیافت، مطالبی را تحصیل کند که در آن نشئه به‌اندازه سرسوزنی دردی را چاره‌ن سازد؟!

تحقیقات عجیب و غریب برای اطلاع از کیفیت تکلم اقوامی در صدهزار سال پیش، موجب خسران و اتلاف عمر است؛ چرا انسان باید وقت خود را به اموری که جز اطلاع صرف هیچ‌گونه نفعی ندارد، بگذراند و بعد از یک عمر تحقیق مثلاً

به این نتیجه برسد که در دنیا صدهزار نوع حشره داریم؟! مگر در صورتی‍ که صدوده‍ هزار نوع حشره وجود داشته باشد، چه می‍ شود؟! چرا باید شخصی تمام عمر و استعداد و فکر و انرژی و اموال خود را صرف کند تا بفهمد فلان حشره در فلان مکان نیز وجود دارد؟!‍

امام کاظم علیه السلام در روایتی می‍ فرمایند: روزی پیغمبر اکرم وارد مسجد مدینه شدند و دیدند عده‍ ای بر دور مردی حلقه زده‍ اند. به آنها فرمودند: «ما هذا؛ این چیست؟» گفتند: «علامة؛ او علامه است.»‍

حضرت فرمودند: «و ما العلامة؛ علامه چیست؟» گفتند: «أعلمُ النَّاسِ بِأَنسابِ العربِ و وَفَائِعِها، و أيامِ الجاهلية، و الأشعارِ العربية؛ او عالم‍ ترین مردم به انساب و تاریخ و جریانات عصر جاهلیت و اشعار عرب است.»‍

حضرت فرمودند: «ذاکَ عِلْمٌ لا یضُرُّ مَنْ جَهِلَهُ و لا یَنفَعُ مَنْ عِلِمَهُ؛ این علمی است که با نداشتن آن کسی ضرری نمی‍ کند و با دانستن آن منفعتی عائد شخصی نخواهد شد.»‍

سپس فرمودند: «إنَّما العِلْمُ ثَلَاثَةٌ: آيَةٌ مُحْكَمَةٌ، أو فَرِيضَةٌ عَادِلَةٌ، أو سَنَةٌ قَائِمَةٌ و ما خَلاهُنَّ فَهُوَ فَضْلٌ؛ علم منحصر در سه چیز است: آیه محکم، فریضه عادل، سنت قائم، و هرچیز غیر از این سه باشد، زیاده است.»‍

علمی علم است که موجب معرفت الهی و معرفت دین شود یا موجب شود انسان عملی انجام دهد که او را به خدا نزدیک کند؛ مابقی همه فضل و زیاده است....»‍

لازم به ذکر است این اثر از «دوره علوم و مبانی اسلام و تشیع» با قیمت ۱۵ هزار تومان و شمارگان ۲ هزار نسخه در ۱۹۸ صفحه به همراه لوح فشرده سخنرانی ها منتشر شده است.